

جمهوری اسلامی ایران
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

چارچوب ملی ارایه خدمت در بیماری دیابت

(در راستای سند ملی پیشگیری و کنترل بیماری‌های غار و غیره)

۱۳۹۸

عنوان و نام پدیدآور: چارچوب ملی آرایه خدمت در بیماری دیابت (در راستای سند ملی پیشگیری و کنترل بیماری‌های غیرواگیر) / پدید آورندگان باقر لاریجانی... [و دیگران]؛ همکاران به ترتیب حروف الفبا حمیدرضا آقایی؛ [برای] کمیته ملی پیشگیری و کنترل بیماری‌های غیرواگیر.

وضعیت ویراست: [ویراست ۲].

مشخصات نشر: کرج: انتشارات گارسه، ۱۳۹۸.

مشخصات ظاهری: ۹۱ص: مصور، جدول، نمودار؛ ۲۲ × ۲۹ س.م.

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۷۱۲۵-۶-۴

وضعیت فهرست نویسی: فیپا

یادداشت: پدید آورندگان باقر لاریجانی، فرشاد فرزادفر، انسیه نسلی، شهره نادری‌مقام، نیلوفر پیکری، ساسان شرقی، فاطمه قائمی، علیرضا مهدوی‌هزاوه، هوشنگ سندگل، کاملیا رامبد.

یادداشت: همکاران به ترتیب حروف الفبا حمیدرضا آقایی، محمدرضا امینی، علیرضا استقامتی، فاطمه بندریان، محمد پژوهی، فرزاد حدائق، محمدرضا خرمی‌زاده...

یادداشت: چاپ قبلی: آفتاب اندیشه، ۱۳۹۵.

موضوع: دیابت -- ایران -- پیشگیری

موضوع: Diabetes -- Iran -- Prevention

موضوع: بیماری‌های مزمن -- ایران -- پیشگیری

موضوع: Chronic diseases -- Iran -- Prevention

موضوع: بیماری‌های مزمن -- ایران -- عوامل مخاطره‌انگیز

موضوع: Chronic diseases -- Risk factors -- Iran

موضوع: سیاست پزشکی -- ایران

موضوع: Medical policy -- Iran

شناسه افزوده: اردشیر لاریجانی، باقر، ۱۳۴۰ -

شناسه افزوده: آقایی مبینی، حمیدرضا، ۱۳۴۸ -

شناسه افزوده: ایران. وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی. کمیته ملی پیشگیری و کنترل بیماری‌های غیرواگیر

رده بندی کنگره: RC۶۶۰

رده بندی دیویی: ۶۱۶/۴۶۲

شماره کتابشناسی ملی: ۵۷۸۲۶۶۴

پدید آورندگان: دکتر باقر لاریجانی، دکتر فرشاد فرزادفر، دکتر انسیه نسلی، دکتر شهره نادری‌مقام، دکتر نیلوفر پیکری، دکتر ساسان شرقی، دکتر فاطمه قائمی، دکتر علیرضا مهدوی‌هزاوه، دکتر هوشنگ سندگل

همکاران به ترتیب حروف الفبا: دکتر حمیدرضا آقایی، دکتر محمدرضا امینی، دکتر علیرضا استقامتی، دکتر فاطمه بندریان، دکتر محمد پژوهی، دکتر فرزاد حدائق، دکتر محمدرضا خرمی‌زاده، دکتر محمد ابراهیم خمسه، دکتر محسن خوش نیت نیکو، دکتر کاملیا رامبد، دکتر رضا رجیبیان، خانم سحر سعیدی‌مقدم، دکتر مهدی شادنوش دکتر امیر ضیایی، دکتر عذرا طباطبایی ملاذی، دکتر زهرا کاشی، دکتر سعید کلاتتری، دکتر ندا مهرداد

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۷۱۲۵-۶-۴

ناشر: گارسه

شمارگان: ۱۰۰ نسخه

چاپ اول: ۱۳۹۸

رئوس مطالب:

فصل نخست: دیابت در ایران و جهان ۱۷

۱ - مقدمه ۱۸

۲- کلیات بیماری دیابت ۲۰

۱-۲. شیوع دیابت در جهان، منطقه و ایران ۲۰

۲-۲. عوارض بیماری دیابت ۲۶

۳-۲. مرگ و میر ناشی از بیماری دیابت ۲۶

۴-۲. اثرات اقتصادی بیماری دیابت ۲۸

۵-۲. بار بیماری دیابت ۳۰

۳- نحوه کاهش بار بیماری دیابت ۳۱

۱-۳. پیشگیری اولیه ۳۱

۲-۳. پیشگیری ثانویه ۳۱

۴- نقش خودمراقبتی در کنترل بیماری دیابت ۳۲

فصل دوم: چارچوب ملی ارایه خدمت در بیماری دیابت (حوزه ارایه خدمت) ۳۹

۱- کلیات ۴۰

۲- بهسازی، توسعه و اصلاحات: اهداف ۶ گانه برای سال آینده ۴۱

۳- ظرفیت سازی: گام های سازمانی در سال اول ۴۲

۴- ساختار شبکه آموزش، ارایه خدمت و پژوهش دیابت دانش شبکه آموزش و ارایه خدمت دیابت ۴۳

شهرستان ۴۳

۵- ایجاد پروفایل نیروی انسانی در چارچوب ملی ارایه خدمت در بیماری دیابت ۴۶

۶- نقش ها و جایگاه های شغلی ۴۶

۷- اهداف چارچوب ملی ارایه خدمت در بیماری دیابت و راهبردهای اصلی ۴۷

۸- راهبردهای کلی برای اطمینان از دسترسی به اهداف ۵۰

۱-۸. پرونده سلامت مبتلایان و برنامه مراقبتی استاندارد ۵۰

۲-۸. مدیریت نظام مند درمان دیابت ۵۱

۳-۸. پیگیری منظم ۵۱

- ۴-۸. توصیه ها و ارایه اطلاعات از طریق آموزش ساختارمند ۵۲
- ۹- استانداردهای چارچوب ملی ارایه خدمت در دیابت ۵۳
- ۱۰- دستیابی به استانداردها: شش سال آینده ۵۵
- ۱-۱۰. منطبق بودن با اولویت های دانشگاهی/ شهرستانی ۵۵
- ۲-۱۰. شواهد و اطلاعات ۵۶
- ۱۱- حصول اطمینان از پیشرفت ۵۶
- ۱-۱۱. پاسخگویی در زمینه ارایه خدمت ۵۶
- ۲-۱۱. شاخص های پایش میزان دستیابی به اهداف ۵۷
- ۳-۱۱. بهبود مستمر کیفیت ۵۹
- ۴-۱۱. شاخص های اجرایی چارچوب ملی ارایه خدمت در بیماری دیابت ۵۹
- ۱۲- بودجه و منابع ۶۰
- ۱۳- رهبری و مدیریت سازمانی ۶۱
- ۱-۱۳. کارگروه ملی دیابت با مسئولیت بر عوامل خطر متابولیک ۶۱
- ۲-۱۳. به روز رسانی معاونت های بهداشت، درمان، آموزشی، غذا و دارو، پژوهشی و پشتیبانی دانشگاه های علوم پزشکی کشور ۶۱
- ۳-۱۳. توسعه و برنامه ریزی برای نیروی انسانی ۶۲
- ۱۴- راهبرد اطلاعات دیابت ۶۲
- ۱۵- نوآوری در آموزش و ارایه خدمت در شبکه های آموزش و ارایه خدمت دانشگاه و شهرستان ۶۲
- فصل سوم: چارچوب ملی ارایه خدمت در بیماری دیابت (چهارم پژوهش) ۶۵**
- ۱- اهداف پژوهش در چارچوب ملی ارایه خدمت در بیماری دیابت ۶۶
- ۲- استانداردهای پژوهش در دیابت ۶۶
- ۳- ارکان ۶۷
- ۱-۳. کمیته ملی پیشگیری و کنترل بیماری های غیرواگیر ۶۷
- ۲-۳. شبکه تحقیقات دیابت کشور ۶۸
- ۳-۳. دانشگاه های علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی کشور ۶۹
- ۴-۳. شبکه آموزش، ارایه خدمت و پژوهش دیابت دانشگاه/ شبکه آموزش و ارایه خدمت دیابت شهرستان ۶۹
- ۵-۳. مراکز تحقیقاتی ۷۰

فصل چهارم: چارچوب ملی ارایه خدمت در بیماری دیابت (حوزه آموزش) ۷۳

۱- مقدمه ۷۴

۲- انواع آموزش ۷۵

۱-۲. آموزش عمومی ۷۵

۲-۲. آموزش بیماران (مدل کلینیک جامع دیابت در مراکز ارجاعی) ۷۵

۲-۳. آموزش تخصصی ۷۶

www.ketab.ir

خلاصه مطالب

«چارچوب ملی ارایه خدمت در بیماری دیابت»، زیرمجموعه ای از «سند ملی پیشگیری و کنترل بیماری‌های غیرواگیر و عوامل خطر مرتبط» است که در فصل اول، به کلیاتی در مورد بیماری دیابت و لزوم پرداختن به آن اشاره می‌نماید. در فصل دوم نشان داده شده است که این چارچوب ملی ارایه خدمت دارای ۶ هدف، ۳۱ پیشگیری و کنترل این بیماری است. این اهداف به اجمال، ثابت نگهداشتن شیوع بیماری دیابت و کاهش عوامل خطر ساز آن، افزایش پوشش درمان، بهبود کیفیت درمان، افزایش شرکت بیماران دیابتی در معاینات ادواری سالانه، افزایش مبتلایان شناسایی شده دیابتی در نظام ثبت و تحت پوشش بیمه قرار گرفتن تجهیزات و وسایل مصرفی مورد نیاز بیماران دیابتی را مد نظر دارند. علاوه بر آن، این چارچوب، دارای ۲۳ استاندارد است که بطور مستقیم به بایدها و نبایدهای نظام ارایه خدمت در سطح ملی، دانشگاهی و شهرستانی می‌پردازد. در این چارچوب، یک ساختار جدید معرفی شده است که در سطح شهرستان، «شبکه آموزش و ارایه خدمت دیابت شهرستان» نام دارد و وظیفه آن، آموزش و ارایه خدمات یکپارچه و هماهنگ است. بر این اساس، ارایه خدمات تخصصی تر، «شبکه آموزش، ارایه خدمت و پژوهش دیابت دانشگاه» منظور شده است که علاوه بر ارایه خدمات تخصصی، پژوهش‌های مرتبط و لازم را نیز انجام می‌دهد. در فصل سوم به استانداردهای پژوهشی، ظرفیت سازی و ارتقاء در جهت انجام پژوهش در حیطه «چارچوب ملی ارایه خدمت در بیماری دیابت» پرداخته می‌شود و در انتها، در فصل چهارم، استانداردهای آموزشی، انواع آموزش و محتوای مورد نیاز برای گروه‌های هدف، به طور کلی مورد بحث و بررسی قرار می‌گیرند.